Ч. 219 (11.472). Львів, вівторок 2. жовтня 1928. Оплачено готівкою. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вавилонська вежа.

Львів, 1. жовтня 1928.

Актуальним питанням сучасної Польщі є зміна устрою, себ-то в першу чергу зміна конституції. Та проблема переслідує Польщу від хвилі її реституції — так, як вона переслідувала шляхетську річпосполиту. Стара Польща мала специфічний устрій, ріжний від принятого на заході і сході Европи. Вона була республикою, але мала доживотного президента під назвою короля. Вона була й королівством, але король за виняттям деяких сильніших індивідуальностей (як напр. чужинець Степан Баторій) не мав фактично ніякого значіння. „Нацією“ в державному розумінні була лише шляхта, всецілo залежна від короликів-потентатів, які були сильніші від самого короля й цупко берегли своєї позиції. Виконавча влада в старій Польщі так якби не істнувала. Законодатна влада здебільшого була паперовою. Тверду руку виявляла державна влада, а радше пануюча „нація“ тільки у відношенні до тих, що „добровільно“ обєднувалися з Польщею. Концентраційним, державно-обєднуючим, все життя старої Польщі пронизуючим чинником була католицька церква. Вона фактично кермувала державою й визначувала напрямні її політики.

Відроджена Польща під устроєвим оглядом взорувалася на випробуваних зразках західної Европи, спираючи свій устрій на основах парляментарної демократії. Однак тим устроєм сучасна Польща не вміла, а радше не хотіла користуватися. Зложена з трьох б. „заборів“, з окремою психічною спадщиною, з окремими інтересами поодиноких дільниць, вона не могла зростися. Поруч психічно-дільницевих ріжниць на перший плян виринула найскладніша і найважча проблема нашого століття: національна квестія. Розбіжність між уніфікаційно-імперіялістичними тенденціями пануючо-державної нації і національно-політичними й соціяльними змаганнями поневолених народів не сприяє консолідації сучасної Польщі під прапором хочби обмеженої парляментарної демократії. Сучасна Польща з велико-державними амбіціями не має ні відваги, ні внутрішніх передумов, ні навіть сили сяк-так розвязати національне питання в дусі демократії, а навпаки по лінії тих амбіцій намагається повернути колесо історії і природного процесу відродження націй. Також боротьба клас і розбіжні інтереси поодиноких верств підривають недорозвинений польський устрій. Вкінці обходження обовязуючої конституції, її мертвота і паперовість, її ілюзоричність і трансцендентальність, а не менше й заразливість інших, устроєвих форм (фашизму) зроджують всякі реформаторські пляни.

Польська конституція 1921 р. від першої хвилі її проголошення вже була поставлена на індексі польського життя. З кожним роком все більше розгорялася кампанія за її реформу. Вела її завзято народова демократія в імя принципу більшости, розуміється, своєї, з дальшим обмеженням, як не виключенням голосу і значіння в органіміі сучасної Польщі непольських народів.

Після травневого перевороту 1926 р. ця реформаційна спадщина перейшла на ідеольогічно-ріжношерстних прихильників марш. Пілсудського, а після сьогорічних виборів на такий-же ріжношерстний клюб співпраці з урядом.

На протязі півторарічного правління уряду марш. Пілсудського виробилась вже деяка практика, яка може стати основою задуманого перестрою, в якого основу кладеться сильну владу, диктаторське становище голови держави, незалежність уряду від парляменту, звуження його прав, обмеження впливів народньої маси на державу й її політику, політичну централізацію і господарську концентрацію (господарський солідаризм).

Як довго балачки про зміну устрою обертаються в сфері маніфестаційних промов і закулісових розмов, а навіть пресової дискусії, так довго все є в порядку, але з моментом, коли справа переходить на ґрунт реалізації, наступає повний розстрій. Свідчить про це таємна конференція бебістичної еліти в справі зміни устрою Польщі, якої таємну заслону відкриває варшавський „Роботнік“, приводячи (в ч. 271 з 28. вересня) хід думок тієї конференції на основі друкованої на правах рукопису брошури.

І так частина бебістів заявляється **за цезаро-монархізмом** (Кохановський, Голувко), друга частина за **президіяльно-республиканським** устроєм (Буковецький, Ян Пілсудський, Косцялковський). Очевидно, між цими двома бігунами є ще всякі посередньо-мішані концепції, як напр. поворот до наполеонських зразків (поширення власти президента і як законодатний чинник: Велика Державна Рада, зложена з фаховців і представників господарського життя).

Вибір президента є предметом найбільшої помисловости бебістів. Одні є за плебісцитовим вибором (Буковецький), одначе колиб один з кандидатів одержав 2/3 голосів Нац. Зібрання, то плебісцит відпадає. За всенароднім вибором заявляється ексcоціяліст Голувко, але голосування може відбуватися лише на двох кандидатів, з яких одного визначує сойм і сенат спільно, а другого вмираючий президент. Вибраний президент був би доживотним президентом. Третя група бебістів (Пясецький і Сапега) є не за вибором, тільки за іменуванням президента вмираючим президентом. Четверта концепція (Матушевський) відкидає плебісцит як небезпечний з огляду на „національні меншости“ і заявляється за збереженням дотеперішньої системи, але під умовою, що сенат складатиметься з іменованців. Пята концепція (Радзівіл) змагає до того, щоби президента вибирав сойм із кандидатів, представлених номінованим сенатом. Шеста концепція (Завадський, Огановин, Пясецький, Каменецький) заявляється за системою електорів, які складались би з цивільних і військових достойників. Вкінці Ян Пілсудський заявляється за збереженням дотеперішнього стану.

Щодо **часу тревання мандату президента**, то одна частина заявляється за доживоттям, а друга за обмеженим протягом часу (7—10 літ), однак на випадок смерти президента його функції мав би виконувати не маршалок сойму, як досі, тільки голова Ради міністрів або маршалок сенату.

Влада президента малаб бути якнайширша. Він мав би право покликувати й відкликувати уряд, давати йому директиви й домагатися звітів. Міністри малиб бути безпосередньо підчинені президентові. Деякі акти президента, як напр. номінація і відкликання міністрів, розвязання сойму й сенату, акти ласки й військові справи не вимагалиб контрасигнати міністрів. Президентові має бути признане право **vet-a** по одним концепціям — припинюючого, по другим — абсолютного.

Парлямент у відношенні до влади президента мав би бути чинником підрядним. Кожний проект урядового закону може бути відкинений лише кваліфікованою більшістю кожної із законодатної установ.

Проблему **відповідальности уряду перед парляментом** вирішується дуже ріжнородно. Отже: а) **votum** недовіря можна ухвалювати лише раз у рік підчас ухвалювання бюджету; б) **votum** недовіря можуть ухвалити лише обі палати одночасно; в) міністр уступає, коли сойм і сенат більшістю 3/5 голосів відкинули законопроект з його ресорту; г) цілому урядові можна ухвалити **votum** недовіря лише 3/5 голосів в часі сесії сойму при бюджеті і розгляді звіту Найв. Держ. Контролі; ґ) на внесення в справі **votum** недовіря треба підписів сто послів, розгляду того внесення спеціяльною комісією, розгляду в соймі по 30 днях і прийняття його соймом. Тоді президент відкликує уряд або направляє справу до сенату, який остаточно рішає; д) уряд відповідає перед сенатом з номінації; е) уряд зовсім не відповідає перед законодатними установами, тільки перед президентом.

Парлямент повинен бути двопалатний, але при номінації сенату. За частинним вибором сенату заявляється віцемін. Цар (2/3 з вибору, 1/3 з номінації) і Каменецький (100 сенаторів із загальних виборів, а 100 вибраних науковими, суспільними й господарськими установами). Сенат повинен бути рівноуправнений зі соймом. Виборче право до сойму повинно бути змінене. Перш усього кількість послів повинна бути зменшена до 300, рівність і пропорціональність голосування знесена, ценз віку для активного виборчого права піднесений до 24 літ, повинна бути принорoвлена плюральність до батьків родин та взятий на увагу ценз „господарської самостійности“ (маєтковий).

Ось зреферовані в загальному всі помисли бебістів („wielkich niewtajemniczonych“) відносно зміни конституції. Здержуємося від аналізи цих проектів, пронизаних недовірям і погордою до широких народніх мас, зазначуючи лише, що проекти устроєвих змін визначаються великим розстроєм, хаосом і помішанням понять. Тому союз урядових партій, груп і поодиноких прихильників можна сміло назвати вавилонською вежою.

Закордонно-політичний огляд.

Щоденна преса. — Історична перспектива. — Дві політики. — Вузлові точки світово-політичного розвитку. — Поділ світа на три єдности. — Три основні світово-політичні конфлікти. — Повоєнна Европа. — Похорони Льокарна. — На зворотній точці.

Берлін, 26. 9. 1928.

I.

Світова щоденна преса бє безупину у великий дзвін сензації. Чи стається на світі щось справді важне чи ні, все одно треба щодня якось число виповнити, чимось людей заінтересувати. В кожній порі дня і ночі безчисленні ротаційні машини і лінотипи викидають по усіх закутках світа на вулицю мілійонову лявіну періодичних видань і журналів. В кожній порі дня і ночі чоловік з вулиці довідується з грубих крикливих написів про те й інше інтересне, що діється на світі. Цей чоловік з вулиці привчується згодом вважати всі ті різномавітні, але завжди з однаковою емфазою голошені вісти однаково важними і квалітативно одновартними. Тимчасом у своїй суті ці вісти дають погнуте дзеркало, в якому образ світового політичного положення виходить здебільша цілком скривлений, якщо не скарикатуризований. Вистарчить для прикладу перелистувати хочби місячний комплет пересічного політичного щоденника, щоби вже з місця зрозуміти, скільки з тих вчорашніх сензацій вже нині пірнуло в тьму забуття, скільки було в тих грубих написах політичної полови, а скільки щирого зерна. Лиш тут і там викристалізовуються поволі з гамірного хаосу тисячних вістей певна подія або група подій, яка варта того, щоби її занотувати. Тих справді важних подій залишається після совісної чистки небагато, але за те вони в своїй суті роблять історію.

II.

І саме про неї мова. Тільки в її стилю... [illegible] розгляду можна побачити, в яких напрямках йдуть події, можна помітити певні загальні розвиткові тенденції. Шойно вони укладаються в певну суцільну систему, в більше-менше виразно накреслений світово політичний образ. Політичний щоденник треба вміти читати. Треба вміти підпорядкувати кожний замітний факт у ритм тих загальних історичних тенденцій, треба вміти бачити його в історичній перспективі. Треба теж уміти стояти понад подіями. Тоді тим виразніше виявляється та одна непорушна червона нитка, що вяже факт з фактом, слово зі словом, вчорашнє з нинішнім, тоді пластично виявляється та одна думка, що подіями рухає і ними кермує. Тільки під аспектом історичного розгляду починає бути видним, до чого події ведуть, та що на політичних обріях майбутнього зарисовується. І тільки при такому читанні політичний щоденник осягає свою ціль: робиться одною сторінкою перманентно переживаної великої світової історії.

III.

Є таким чином дві політики. Та перша, щоденна, сіра, часом утяжлива, що пробивається від одного дня до другого, від одного парляментарного звіту до другого, від одної політичної особи чи беседи до другої, від договору до договору, від телеграми до телеграми, від виборів до виборів, від з'їзду до з'їзду, від замаху до замаху, від ноти до ноти, від статті до статті, і так з безконечність. Але є і та друга політика, що стоїть під аспектом історії, що [illegible] поняття [illegible] [illegible] [illegible] минуле і [illegible] ... стати. Та політика мислиться тільки в загальних і [illegible], з якої виходить [illegible] розвиткових тенденцій...

ми, які тут і там згущуються до вузлових західних точок світового політичного розвитку взагалі. В руці тої політики мільон листків газетного паперу змінюється в одну-одиницьку сторінку підручника історії. І тільки усвідомлення тих найзагальніших тенденцій дає певну провідну лінію, певні критерії для оцінки політичної буденности. Без них, читач політичного щоденника блудить у політиці, наче в пустині.

IV.

Поміж закінченням великої війни і нинішним днем лежить кругдих десять років. Історія тих десяти років доволі богата на закордонно-політичні події, показує цілий ряд тих суттєвих тенденцій. Вони лягли в основу нових порядків на всьому світі, так само в площині соціольоґічній як теж і в геополітичній. Можна сперечатись — якщо дивитись на справу в її соціольоґічній площині — у тому, чи змістом повоєнної історії є — скажемо — боротьба принципу організації, з принціпом диктатури. Так само не є виключним змістом сучасної історії боротьба принципу індивідуальности з принціпом колективізму. Далі стають проти себе десятки таких формулок: Тут націоналізм проти інтернаціоналізму, там пацифізм проти імперіялізму; — тут політичний волюнтаризм проти поступового інтелектуалізму; — тут соціялізм проти капіталізму, там синдикалізм проти комунізму; — тут монархізм проти демократії, там клерикалізм проти вільнодумства. І т. д. Всі оті „ізми" існують як світоглядний вислів певних реальних життєвих подій. Поза всіми отими „ізмами" криються дуже часто реальні життєві політичні сили. В основу всіх тих суперечних тенденцій лягло передовсім **революційне господарське пережиття** великої війни. Саме оте пережиття є первотворче в площині усього повоєнного соціольоґічного розвитку. Але воно витиснуло теж свою печать на розвитку повоєнних **геополітичних тенденцій.**

V.

Те переворотове господарське воєнне пережиття спричинило передовсім геополітичний поділ усього нашого глобу на три великі протилежні собі єдности. Виглядає воно нині на перший погляд так, начебто в сучасних відносинах на зміну ідеї релігійности, а потім національности приходив примат ідеї господарськости і соціяльности. У всякому разі політичний поділ нинішнього світа проріжує безоглядно навіть найсильніші расові і релігійні спільноти. Оєьтак на ґрунті господарського пережиття великої війни виросла передовсім глибока ріжниця поміж **американським і великобритійським** геополітичним кругом. Ріжниця, що пішла на проріз через почуття англьосаської расової і релігійної спільноти. Ідея соціяльности, що нині розпросласъ на ґрунті воєнного господарського пережиття лягла теж в основу **великобритійського і евразійського суперництва.** В тім випадку справа загострилась у додатку елементом расового сентименту. Те саме господарське пережиття оформило теж політичний розвиток у третім з черги, **англьо-европейським** геополітичнім кругі. Щож до сучасної Европи, то її сучасний розвиток узалежнюється нині передовсім розвитком обох вище означених суперництв.

VI.

Велика війна покінчилася для Европи дуже немилою несподіванкою. З одного боку відкрила вона передовсім, що протягом чотирьох коротких літ Европа зробилась зі суверенної владарки світа експльоатаційною кольонією американського капіталу. З другого боку, господарське воєнне пережиття викликало соціяльні течії, які найшли своє радикальне оформлення на евразійському Сході. Збльокована поміж загрозою економічного визиску від Заходу і між загрозою соціяльної революції зі Сходу, Европа мусіла думати про оборону. Це привело европейські держави до Льокарна. Провід в тім напрямку перейняла найбільше з усіх загрожена Велика Британія. Це й була ота **„pax europeica made in England"**, про яку вже раніше була мова на сторінках „Діла". В дусі Льокарна було залагодити усі канти післявоєнного европейського краєвиду і передовсім втягнути до цього спільного европейського фронту побіджених німців. Щераз ярко виявилася ота стара максима, що побідженому всяка політична комбінація дозволена, якщо вона тільки подає надію або таки веде до визволення. Німці презентували европейським побідникам довгу лісту своїх побажань, французи після довголітніх вагань не найшли можливим остаточно на неї погодитись і справа ширшого европейського порозуміння на цьому луснула. Остання стадія цього розвитку завершилась заключенням франко-британського мілітарного договору, новою ізоляцією німців (якщо не рахувати можливостей нереального ще нині американо-німецького порозуміння) і зусиленням думки европейського ревізіонізму. Побіч англьо-американського і англьо-евразійського конфлікту в европейськім ревізіонізмі находиться третя вузлова точка нинішньої великої світової політики. Ота ревізіоністична тенденція є внутрішньо в дечому споріднена з американським протинаступом на спроби европейської оборони, що так емінентно висловився в пакті Келльоґа. Ріжниця поміж ревізіонізмом а засобами американської політики тільки в методах, бо в суті обоє поборюють версальський уклад европейського політичного стану.

VII.

Недавно м-сє Бріян виголошував похоронну мову над духом Льокарна. Відчуваючи за своїми плечима сталеву стіну британських дредновтів, м-сє Бріян отверто насміхався над леґендою про майбутнє загальне розброєння. Розвиток останніх подій у Женеві поставив Европейську Льокарненську політику на зворотну точку. Ми бачили як після знаменитого пакту Келльоґа, Европа а за нею автоматично і цілий світ зробив отвертий крок назад, від можливости мирного проведення великої ревізії в Европі і разом з тим один великий крок вперід до ревізії збройної. Та хоч тим разом світ ще далеко не дозрів до нових рішучих чинів, то всеж треба собі тим більше усвідомити, що за великі речі стоять в грі, щоб їх можна було вирішити скрахованими й пужленими методами женевських замирителів і скомпромітованих пацифістів. Котрогось дня, вище описовані світові суперечности займий раз згустяться аж до нової неминучої експльозії. Рев їхніх гармат зможе стати і нашим воскресним дзвоном.

Але чи будемо до цього часу готові?

Зенон Пеленський.

Радянська Україна.

Великий спортовий стадіон у Харкові.

У київській „Пролетарській Правді" з 23. вересня п. р. читаємо допис із Харкова про будову величезного спортового стадіону в Харкові. Допис дуже цікавий і кидає жмут світла на те, як в УСРР звертають тепер величезну увагу на спорт та взагалі на фізичне виховання. Наводимо його в цілости:

„Столиця Радянської України — читаємо там — матиме величезний стадіон, який буде стимулом для ширшого розвитку фізкультури. Брак такого стадіону вже давно почувається на Україні; особливо гостро це відчувалося підчас останньої всеукраїнської спартакіяди. Українські фізкультурники казали, що вони не могли показати всіх своїх досягнень на всесоюзній спартакіяді саме через те, що нема на Україні потрібних технічних обставин, щоб піднести фізкультуру на належну височінь, а головне — нема відповідного стадіону".

„Зараз остаточно вирішено питання про передачу вищій раді фізкультури кол. бігового гіподрому в Харкові. Всеукраїнський стадіон більший між московський стадіон „Динамо". В центральній частині стадіону буде футбольне поле розміром 110×70 метр., гандбольне поле — 25×45 м., гімнастичний майдан — 35×45 м. Крім того стадіон матиме 2 баскетбольні майданчики, 2 волейбольні майданчики, 2 майданчики для городків, місця для стрибків із розбігу в довжину й височінь, кілька тенісних майданчиків, то-що. Біля центральних майданчиків зроблять легко-атлетичні бігові доріжки 400 метрів завдовжки і 7,5 метр. завширшки. За легко-атлетичною доріжкою влаштовують трек на 660 метр."

„Всю центральну частину стадіону оточуватимуть трибуни, розраховані на 26.000 чол. Між трибунами збудують „Палац фізкультури", що його устаткують за останнім словом техніки: він матиме кілька саль, антропометричні кабінети, бібліотеку, кімнати відпочинку. За трибунами намічають зробити басейн для плавби розміром 25×65 метрів, солярій, туші. Там-же буде зразковий тир для великих стрілецьких змагань. У центральній частині стадіону відбуватимуться тільки змагання великого маштабу — міжміські й міжнародні; місцеві змагання й тренірування провадитимуть на тренірувальних майданчиках, що будуть за трибунами: там улаштують 3 футбольні поля, 2 гандбольні, 10 волейбольних, 7 баскетбольних, гімнастичне містечко, легко-атлетичний майданчик, крокетні майданчики, 5 кегельбанів. Спорудження стадіону розраховано на 5 років. Спочатку провадитимуть земляні й нівелірувальні роботи. Взимку вже функціонуватиме лижвана станція та гокейні майданчики. ВРФК береться робити цей стадіон. Це важка й довга робота, але фізкультурники столиці сподіваються, що її успішно закінчать.

20-ліття одної школи.

Нарис історії гімназії „Рідної Школи" УПТ в Яворові.

(Докінчення.)

Учителями (крім вище названих) були: В р. 1912/13 — Баконій Іван Карло, Водяний Тома, Доруняк Семен, Замора Теодор, Керницький Мих., Левицький Северин, о. Крайчик Омелян, Ліськевич Дмитро, Павлусевич Вол., Питлик Питлик Вол., Ставничий Теодозій, Ціховський Зенон Микола. В шк. р. 1913/14: Баконій Іван Карло, пок. Бардин Роман, Водяний Тома, Джуган Омелян, Доруняк Семн, Замора Теодор, Керницький Мих., о. Крайчик Омелян, о. Кушлик Евген, Ліськевич Дмитро, Павлусевич Вол., Питлик Вол., Ставничий Теодозий, Ціховський Зенон Мик., пок. Чесак Іван, Теліховський Осип, Лебішак Осип. Протягом літ 1915—1920 вчителювали (неповно): дир. Ярослав Біленький, пок. дир. І. Прийма, Пащак Мих., Дольницький Мирон, Бриттан Степан, Волощак Семен, Танчаковський Ярослав, Білик Мих., Лепкий Мих., Ліськевич Дмитро, Лебішак Осип, о. Івахів Петро, Мак Степан, Цюропайлович Тома, Заяць Іван, Грабовенський, Княжинський, о. Ткачук, Лаврів і інші.

Від 1919/20 р.: д-р Бас Василь, Бурко Дмитро, о. Демко Стан., Гуцуляк Іван, Завідовський Дмитро, о. Кушпіт Мик., Кебуз Степан, Ліськевич Дмитро, Логінський Остап, Мусянович Адольф, Мельничук Олекса, Назаревич Омелян, пок. Натурко Вол., Д-р Пушкар Мик., Рудницька-Кравчич Іванна, Солтис Богдан, Ставнича Олександра, Ступницький Іван, Туна Осип, о. Фенич Іван, Чмола Іван, Цепінський Остап, Цінцірук Ілля, Яворовський Евген, о. Яремко Іван, Бойко Вол., Зандель Яків, Придаткевич Павло, д-р Кушнір Степан, Масович Волод., Пасіка Мик., Рачунь Адольф, Хомицький Василь.

Предсідниками „Кружка У. П. Т." були: пок. І. Загаевич, маґістер фармації Микола Осідач, дир. Роман Харамбура і мец. д-р Мих. Фільц.

Заслужилися біля гімназії — чи то своєю організаційною працею, чи то налаjджуванням фінансової підстави гімназії — Гаврило Харамбура, суддя В. Ярема, Вас. Хомик, Дусько Мик., Харамбура Ол.

На загал треба ствердити, що гімназія сповняла ту всю працю, що її сповняє кожне середнє виховне заведення, ведене в національному дусі. Звідомлень про всі ділянки тої праці годі тут подавати. Треба тільки зазначити, що крім високо поставленого навчання, гімназія плекала ще й спів, музику, драму — у мистецьких й аматорських гуртах; дальше ученики працювали над рефератами з ріжних ділянок знання у своїх літературних, фільософічних чи природничих кружках. Також святкувала гімназія ріжні нац. укр. свята прилюдними виставами, концертами, фестинами і забавами. Прогульками займлася і гімназія і її добре зорганізований пласт. Ученики користали заєдно з ученицької бібліотеки, а є ще в гімназії й вчительська бібліотека і велика бібліотека У. П. Т. від 1925. р. (над 10.000 томів) — головно дар проф. Василя Волошинського — для вжитку й учеників і вчителів. Кабінети також згодом наладилися і незабаром вони дорівняють своїм богацтвом передвоєнним. Культурну користь приносить гімназія вже 20 літ. Її вклад в загально національну працю нашого краю чималий.

Всеж від самого початку свого існування прийшлося яворівській гімназії „Р. Школи" боротися з двома лихами: З неохотою і навіть ворожою поставою до неї офіційних кол, головно з ненавистю яворівської і позаяворівської польонії, що бажала би за всяку ціну знести з лиця землі українську гімназію, загарбати її величавий будинок і прегарні площі та все її майно; з другого боку — довелось яворівській гімназії боротись з постійними фінансовими недоборами і недомаганнями, що й було заєдно причиною, що заведення покидали нераз визначні кваліфіковані сили, не могучи найти тут належного собі місця. І хоча, як це прикро, сьогодні треба ще й на цьому місці зазначити, що головно останніми роками фінансовий бік цієї такої важної для нас культурної інституції не є добре забезпечений. Українське громадянство звертає за мало своєї дбайливости на яворівську гімназію. Нема в ній тої фреквенції, на яку вона повинна числити (хоча як мало в нас взагалі шкіл, а середніх особливо!) і нема, на жаль, в нашому вимученому громадянстві тої матеріяльної піддержки, що тій інституції належиться. Нехай ювілей 20-літнього існування гімназії стане зворотною точкою в тій справі! Нехай громадянство віднайде знову свою гімназію і нехай пригорне її до свого лона як пригортає дитину до своїх грудей дбайлива мати!

Евген Яворівський

По широкому світі.

Слідство в справі зловживань Стіннеса ствердило, що в фальшуванні облігацій воєнних позичок мачали пальці й деякі відповідальні урядовці „райхсбанку“. Справа так заплуталась, що доведеться перевірити всі облігації заплачені урядом.

Злуч. Держави признали нанкінський уряд „де юре“.

До Індії виїжджає знову англійська комісія Джона Саймона для підготовки реформи індійської конституції. Вона збиратиме в Індії матеріяли в цій справі до квітня 1929 р.

У Німеччині збільшили контингент сезонових робітників із закордону до 5 тисяч. (Переважна частина тих робітників, це як відомо, наші безземельні селяни).

Слідство ведене в справі експльозії порохівні в Амстердамі виказало ділання злочинної руки. Арештували 3 підозрілі особи.

Біля Ковна відбулися цієї неділі маневри шаулісів. У маневрах брали також участь жіночі військові дружини.

До німецького посольства в Москві приїхала делегація від німецьких кольоністів на Радянській Україні з проханням матеріяльної допомоги з огляду на загрозу голоду.

Ріжні вісти.

ДАЛЬШІ ПЛЯНИ ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ

Бюджет. — Нац. меншости.

„Роботнік“ із 29. вересня доповнює свої вісти про пляни бебістів щодо зміни конституції. І так: 1) Зміни в урядовім проєкті бюджету може робити сойм лише за згодою уряду; 2) Сойм без згоди уряду не має права збільшувати видаткові позиції; 3) ухвалювання в парляменті вищих видатків є рівнозначне з неухваленням бюджету в обовязуючім речинці. Бюджет може відкинути лише кваліфікована більшість обох палат.

Справи нац. меншостей торкалися на конференції Б. Б. лише побічно. Пос. Матушевський перестерігав, щоби нац. меншостей не допустити до рівного з іншими впливу на державу, бо це булоб ризиковне і має зовсім відворотний наслідок на відношення меншостей до держави, спричинює зріст їх амбіцій та збільшує ворожі настрої проти польської державности.

Конституційний переходовий закон.

Віцемін. Цар сформулував проект переходового закону конституції: 1) першим президентом річипосполитої є вожд народу маршалок Польщі Йос. Пілсудський або особа ним покликана; 2) перший сойм і сенат на основі отсеї конституції буде скликаний на зв. сесію не пізніше як у жовтні 1930; 3) до часу уконституування першого сойму і сенату на основі отсеї конституції президент річипосполитої має право видавати розпорядки з силою закону в цілій ділянці державного законодавства за зміною отсеї конституції.

МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ У БУКАРЕШТІ.

Марш. Пілсудський приїхав до Букарешту 30. вересня. На могилі Незнаного Вояка зложив вінець. Пілсудського витали міністр війни, шеф ген. штабу, командант корпусу, префект поліції, вищі офіцери. Опісля марш. Пілсудський розмовляв із премієром Братіяну, а потім був на авдієнції в рег. ради. Вкінці був Пілсудський на сніданні, в якому взяли участь міністри і члени корол. дому і ін. Довше розмовляв Пілсудський із міністром закорд. справ Аргетояну.

СКАСУВАННЯ ПАШПОРТОВИХ ВІЗ МІЖ ФРАНЦІЄЮ І НІМЕЧЧИНОЮ.

Французький і німецький уряди заключать на днях умову в справі скасування пашпортових віз при вїзді з одної держави до другої. Такі умови заключили вже всі держави крім Польщі і СРСР.

ВЕНІЗЕЛЬОС У ЛЬОНДОНІ.

Дня 30. вересня Венізельос виїхав із Парижа до Льондону.

КРОВАВІ СУТИЧКИ В БЕРЛІНІ.

Нац.-соц. німецька робітнича партія т. зв. гітлерівців зорганізувала похід вулицями Берліна, щоби запротестувати проти пляну Доза. На Спортовій площі прийшло до сутички між гітлерівцями, комуністами і поліцією. Було 22 ранених. Поліція вжила гумових палиць а навіть пальної зброї. Арештували 42 демонстрантів.

ПІРАТИ СХОПИЛИ АНГЛ. КОРАБЕЛЬ.

З Гонгконгу повідомляють, що пірати захопили англ. пароплав „Анкінг“, який їхав із Сінгапуру до Сватов. Пірати спровадили корабель до заливу Гонг-Гаї і спліндрували. Команданта корабля і механіка (оба англійці) вбили, а квартирмайстра (китайця) зранили. Радіотелеграми повідомляють, що корабель цей пливе вже до Гонг-Конгу.

НОВИНКИ

— **Конфіската.** Останнє число „Діла“ (з дати: неділя 30. вересня) зайняло староство гродське за відозву кооперативи „Ощадність“ у справі свята ощадности. Другий наклад цього числа вийшов аж в полудне, наслідком чого попало воно в руки читачів поза Львовом у спізненому речинці. Рівночасно повідомляємо наших читачів, що суд уневажнив зайняття львівським старроством гродським 210-го числа „Діла“ (з дати: середа 19. вересня), наслідком чого староство вернуло цілий зайнятий наклад, а видавництво негайно його виекспедіювало на адресу передплатників. Тому не треба дивуватися, що це число опинилось у руках читачів аж по 9-ти днях від своєї появи.

— **Небувала фінансова кріза**, яку тепер переборює „Рідна Школа“, примушує її звернутися до українського громадянства як також до наших товариств, підприємств, кооператив та організацій з проханням прийти негайно з визначнішою допомогою. В тій цілі розсилаємо почтові складанки і просимо не маркувати їх а виповнені датками присилати негайно на підмогу „Рідної Школи“. — Хто не одержав би почтової складанки, той зволить гроші переслати переказом на адресу Головної Управи „Рідної Школи“ у Львові, Ринок 10., зазначивши на відтинку „надзвичайний даток“.

— **Свято св. Евстахія.** З кругів українських мисливців повідомляють нас, що як що-року відбудеться дня 3. жовтня 1928 Богослужения перед іконою св. Евстахія в каплиці Волоської церкви. Початок в год. 7.30 рано. Маємо надію, що так мисливі, як і прихильники мисливства возьмуть громадну участь у цьому традиційному святі.

— **Ревізії.** Повідомляють нас, що в селі Побережу, пов. Станиславів, перевела поліція ревізію в о. Шараневича, тамошнього пароха і в читальні „Просвіти“. Чого поліція шукала, Бог один знає. Є здогад, що ревізію заряджено на основі якогось провокаційного доносу. Розуміється, що поліція нічого не знайшла, хоч переводила ревізію дуже основно і скрупулятно. А може це звичайна секатура?

— **Нагла смерть у лазні.** В суботу пополудні помер наглою смертю у лазні 59-літній столярський майстер Антін Оприск, що мав робітню при вул. Ходоровського ч. 7. Міський лікар ствердив смерть наслідком серцевого удару.

— **Командант поліції обманець.** Командант поліції в Яничні (пов. Перемишляни) Копистинський користаючи із свого урядового становища заходив до місцевого почт. уряду, де працювали почт. уряднички Монджакова і Майхровичівна. Користуючись довірям згаданих урядничок Копистинський підсунув підчас експедиції почт. переказів фальшивий переказ, заадресований до Камінки Струм. і до Городка Яг. на суму 3.500 зол. Потім ішов до тих місцевостей і відбирав ці гроші. Обманство виявилося, а епільог справи відіграв ся перед бережанським судом. Трибунал засудив Копистинського на три роки вязниці, Монджакову на 3 дни арешту, а Майхровичівну увільнив.

— **Не вільно жебрати.** Так каже новий закон приготовлений мін-ством внутр. спр. у Варшаві. Хто може працювати, мусить заробляти на себе, а хто каліка має йти до громадського або іншого захисту. За жебранину каратимуть арештом. Громада має дати безхлібним працю або прожиток. Що буде, коли нема захисту ні праці?

— **Львівська хроніка.** Застрілився адвокат д-р Йосеф Біллет у готелі „Імперіяль“. Причиною — нещасливе кохання. Самовбивець вернувся щойно з французької Рівієри. — Перед судом станув університетський возьний Гащук, що працював в археольогічнім відділі проф. Булянди і був його довіреним домашним слугою. На підставі цього довіря Гащук роками обкрадав свого „пана“, а добродушний професор вікони й не мав підозріння щодо нього. Аж коли літом професор виїхав на село, а Гащук очистив його ощадности залишені в бюрку з долярів і золота, тоді, щоби відвернути від себе увагу, Гащук увійшов у порозуміння з професійними вломниками, щоби вони заінсценізували „дійсний“ влом. Злодії виконали свою працю, а що грошей не найшли, були сильно невдоволені. Поліція тимчасом ствердила, що Гащук сходився з ними, а його зізнання були невиразні. Так „чесність“ Гащука вийшла наверх. — 6 міс. вязниці дістав брідський громадянин Вацьовський за те, що вимантував від ріжних жінок гроші, обіцюючи оженитись з ними. — Арештували нового вломника Шиндралевича, бляхарського помічника, що за останній місяць ограбив кілька мешкань.

— **Нова „релігійна“ секта.** Якийсь православний священик Кажкин у селі Пропетівка, близько радянського кордону, мав заснувати релігійну секту „Кріваний місяць“, якої підставою були оргії між її членами. Мущини та жінки, здебільша москалі та білоруси, вживали наркотиків і піддержували культ розпусти.

— **Маріявіти в Польщі.** У звязку з відомим скандальним процесом Ковальського інтересним буде знати, яка є численність маріявітської секти в Польщі. Переведена в тому напрямі статистика виказала доволі велике число, бо аж 40.000. Найбільше маріявітів живе в лодзькому воєвідстві (18.500). У варшавському воєвідстві нараховують 8 тисяч членів цієї секти, в самій Варшаві 3 тисячі, у люблинському воєвідстві 6700. Майже нема їх у львівському воєвідстві та зовсім нема їх у познанському. На загал числить секта маріявітів у Польщі 50 священиків, 7 епископів, 30 парохій, 22 філії та 1 монастир.

— **Хто одержить мирову нагороду Нобля?** Політичні та наукові кола цікавляться питанням, кому припаде цьогорічна мирова нагорода Нобля. Найповажнішими кандидатами на неї є Кельльог, льорд Сесіль, Жувенель, през. Масарик і грецький посол у Парижі Політіс. Речинець признання нагороди припадає на 10. грудня.

— **Ріжні вістки.** В Англії пють щораз менше віскі і пива. У 1900 р. випили 145,077.849 літрів; у 1913 — 99,019.934 літрів, а в 1927 р. всього 46,558.144. Соціольоги поясняють, що це зменшення пянства залежить від поширення таких розривок, як кіно та радіо. — У Парижі кабаретові артисти дали у програмі на щорічнім вечорі на дохід свого захисту для старців таку точку: перегони на ослах відомих артистів. Чистий дохід був 160.000 фр. — В китайськім районі Тунгзіво 189 осіб вмерло від чуми. — У Шікаго відкрили тайну італійську організацію, що крала діти і домагалася від їхніх родичів великого викупу за них. — Зїзд письменників із цілої Польщі відбудеться в перших днях листопада ц. р. у Вильні. — У Відні вмерла жінка, що через довгі роки викликувала зацікавлення серед учених і тамошнього населення своєю хоробливою відразою до мущин і дивними звичаями на тому тлі. — На одному з головних дворців у Франкфурті арештували відомого мадярського маляра Еміля Горвата. Йому закидують фальшування грошей.

— **Рекорди.** Російський князь Голіцин помістив у мадярськім деннику статтю, де твердить, що цар Микола і його рідня втікла з Єкатеринбургу і всіми досі живуть у безпечнім місці. — Американський чемпіон боксу Джі Тинней добився аж тепер найбільшого успіху: жениться з мільйонеркою Оллі Ландер, шлюб бере в чудовій італійській закутині Соренто, а між весільними гостями матиме самого Муссолінія. — У Брюсселі арештували директора вольновільного товариства, що встиг накрасти на 15 міл. франків. — У Балтіморі переводили дезинфекцію американського корабля з остраху, щоби не завіз жовтої пропасниці в Европу. Коли дезинфекцію скінчили, найшли в одній кімнаті 7 пасажирів затроєних газами, якими „очищували“ корабель.

— **Міжнародні конгреси.** Почінчився Міжнародній Конгрес Інжинірів у Відні. — У Будапешті відкрили конгрес палеонтольогів. У ньому беруть участь учені-палеонтольоги з усього світу. — Рівночасно відбувається в Білгороді інтернаціональний конгрес артистичних і письменницьких товариств. Це 40-ий конгрес цього роду.

— **Тайна смерти.** Два радянські лікарі Брюханенко та Чечулін виконали далекосяжні експерименти над „тайною смерти“. Вони ствердили, що поодинокі людські та звірячі органи можуть жити навіть тоді, коли є відокремлені від цілого організму. При помочі спеціяльного апарату, що витворює штучний обіг крови, лікарі перевели експеримент відрізання голови собаки. Кровоносні посудини і важніші нерви були получені з електричним апаратом і відрізана голова рухалась на апараті і відкрила і реагувала на ріжні дотики. Голова та ковбасу та на ріжні доторки.

сир. Коли апарат перестав ділати, тоді видко було на голові всі стадії передсмертних судорогів і скону. В одному випадку вдалось оживити відрізану голову ще пів години після її повної смерти. Ці досвіди мають далекосягле значіння. Згадані лікарі твердять, що всяка смерть є тільки вдоганна і що вона приходить аж тоді остаточно, коли процес завмирання опанував не тільки центр організму, але й поодинокі органи тіла.

— **Якір спасення** для кожного, хто серед бурхливих хвиль сучасности є непевний свого завтра, це обезпечення свого життя. Хто хоче знати умови такої забезпеки, нехай звернеться до Т-ва „Карпатія", Львів, вул. Руська 18, І. п.

Театри.

Великий Міський Театр:

1-го г. 7·30 веч. „Орлов", оперетка, виступ Ельни Ґістедт.

2-го г. 7·30 веч. „Кавалерія Рустікана" і Паяци".

Кіна.

„Аполльо": „Хата вуйка Томи".

„Лев": „Багряні рожі та червоні уста" з Ліяною Гайд.

„Оаза": „Усміх долі".

„Палас": „Гіпек і Льопек", „Чорні силюети".

„Фатаморгана": „Схід і Захід".

Дописи.

ЛУЦЬК. (З калейдоскопу волинського життя). Сумне, ах, яке сумне волинське життя. Як той осінний день. Ріжниця хіба та, що тут дощ, а там — скриті, затаєні сльози. Селянство аж пальці грызе, бо вже терпцю бракне. А хмари нові все ще сунуть та сунуть, усе чорні, усе страшні. Оттак і хочуть усе українське залити й затопити. Але й на цьому сірому тлі є моменти то темніші, то світліші. На жаль, місцева інтелігенція поволи втрачує здібність реагувати на них, — від „благоденствованія". Одним з „найцікавіших" моментів нашого життя є відкриття римо-катол. духовною владою в Дубні спеціяльної семинарії, в якій будуть підготовлюватися ксьондзи для „козлової унії" (католицтва східнього обряду). Курс дворічний, для тих, що скінчили р.-кат. семинарії, звичайно — поляків. Очевидно, будуть вчити їх слав'янської мови й східньої літургіки. Мета ясна. Та сама, що й в часи Острожських, Умані й т. д. Через східнє католицтво до західньої польщини. І той час, коли підготовляється оцей рішучий і загальний штурм православя, луцьке брацтво все потішають, що статут його осьось буде затверджений, аби тільки в ньому не було „неблагонадійних" та регіоналістів. Як досі з регіоналізму нічого не виходить. Регіональною радою, як затурати, воєвода незадоволений. І не дивно: нічого вона не зробила, бо й зробити не могла, — селяни не туди дивляться. Кожний воєвода приходив з поглядом, що українці — етнічна маса й що вистарчить кількох „поважних русинів", щоб її загнати до раю „вспулжиця". Здається, сучасний воєвода починає переконуватися, що помилився. Бо ходять вже чутки про „непотребу регіональної ради". Одначе, польські кооператори ще працюють над „вспулжицем" господарським, по старому вірючи, що як добре вкоситися за селянську кишеню, то таки можна оцю етнічну масу вичути собі в обійми. Під цей час йде саме така боротьба. Українській кооперації погрожують у пресі, в бюрах, у приватних розмовах: „змішуйтесь", мовляв з нами, бо... Яке це буде „бо" — ще ясно не говорить. А тимчасом українські кооператори не слухають і своє роблять, принаймні в луцькому повіті. По перше, готуються до свята кооперації. Зорганізувався комітет. Намічено (7. жовтня) грандіозний похід, академію, забави. Подання про дозвіл уже внесено, але воєвода обіцяв дати відповідь лише по поверненні з Варшави. Відмовлення в дозволі буде свідчити про новий курс і про новий похід проти української кооперації. А тимчасом 28. вересня відбулася в Луцьку в помешканні інспекторату РСУК нарада представників кооператив повіту. Свідомість, діловий настрій, розуміння ваги єдности. Виявлено хиби, твердо вирішено їх усунути. Інспектор п. Кобилянський виявив багато такту й вміння єднати, мирити й цементувати, широ йдучи на зустріч потребам сільських кооператорів. Прийнято кілька резолюцій, а між ними про домагання державних кредитів для кредит. кооперації, без затягування й втягування її в які-будь політичні конщахти з адміністрацією.

Лучанин.

ГАЛИЧ. (Спростування). В наслідок дописи з Галича, поміщеної в ч. 210 з дня 19. п. м. в справі тут. школи, прошу на підставі § 32. пр. в. помістити слідуюче вияснення: Ані одна жидівська дитина не зголосилася до мужеської школи. До 7. кляси не приняв я двох учеників, котрі минувшого року скінчили сему клясу з поступом добрим і хотіли вступити до учит. сем., бо фізично були нерозвинені, лікар не видав їм свідоцтва і тому не допущено їх до вступного іспиту. Родичам тих хлопців радив я, щоби лишили їх дома, в ціли поратування здоровля, а з початком весни прийму їх, щоби пригадали собі науковий матеріял. Про „вигнання силою" не було бесіди. Праця моя „над зменшуванням фреквенції" виглядає так, що сего року приняв я до школи **чотирнацять** учеників українців з посторонних сіл, як Дубівці, Крилос, Перлівці, Задуква й ін. Так виглядає моя „боротьба з дітьми". — З поважанням **Михайло Зайонц**, управитель школи.

З судової салі.

Політичний процес у Станиславові.

Перед трибуналом окружного суду в Станиславові відбулася дня 28. вересня 1928 розправа проти Івана Голуба, б. редактора „Покутського Слова", а відтак „Громадських Вістей", Василя Фанігевича, б. учителя, Олександра Михайловича, укінченого гімназиста, прив. урядовця без посади та Івана Чепиги, власника книгарні „Бистриця" в Станиславові, за злочин шпигунства, караного по думці арт. 7 § 1, і арт. 8 § 1 розп. През. Р. П. з 16. 2. 1928 Д. З. П. Р. ч. 18, поз. 160.

Акт обвинувачення закидав усім обжалованим, що на весну і в початках травня 1928 р. порозумілися в Станиславові, щоб уділювати радянському урядові вісти, документи та інші предмети, що їх з огляду на добро держави слід заховати в тайні, а дальше, що Василь Фанігевич двічи, Олександер Михайлович один раз, оба за спонукою та вислані Іваном Голубом, перейшли біля Скали радянський кордон, переносячи до радянських властей звіти з розвідки Івана Голуба в Польщі.

Все обвинувачення спирається виключно на самообвинуваченню Василя Фанігевича й Олександра Михайловича, що, приарештовані біля Борщева поліцією та уляга́ючи її настирливому уговорюванню, наговорили цілу масу нельогічних страхіть про свою подорож за Збруч. Надто при ревізії в книгарні Чепиги знайдено реферат про культурно-економічні взаємини західно-українських земель з Україною Радянською. Отсей реферат, написаний в ультральояльному дусі, не найшов усе таки ласки в очах прокуратора, а відтак і в очах військового експерта, що добачили в ньому повний доказ... зорганізованої шпіонажі.

В світлі розправи показалася після точного переслухання обвинувачених і після відчитання злощасного „реферату" вся безпідставність тези прокуратора.

У висліді трибунал увільнив усіх від обвинувачення за шпигунство, натомісць признав винними Голуба, Фанігевича і Михайловича провини з арт. 22 розп. През. Р. П. з 23. XII. 1927 ч. 117 поз. 996 ДЗПР. (неправний перехід границь) та вимірив Голубові кару 4 місяців, Фанігевичеві і Михайловичеві по 2 місяці арешту, що зрештою сконсумоване слідчою вязницею від 18. травня 1928 р. Внаслідок жалоби неважности, зголошеної прокуратором, задержано Голуба, Фанігевича і Михайловича у вязниці; Чепига вийшов зовсім на волю. Боронив Голуба адв. д-р Нестор Савчак, Чепигу, Фанігевича і Михайловича адв. д-р Іван Волянський. Розправу на домагання прокуратора ведено з виключенням явности.

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Омелян Гундич, поручник У. Г. А. помер дня 23-го вересня ц. р. в Осмолоді п. Перегінсько у 39-тім році життя. — В. Й. П.

ОПОВІСТКИ.

Львівський Просвітянський Театр. Львів, саля Народного Дому:

вівторок 2.X. Гостинний виступ **В.** Весоловського. Осінні Маневри, оперета на 3 дії Кальмана.

середа 3.X. Гейша, оперета на 3 дії Джонса.

четвер 4.X. Воєнний Похресник, французький фарс на 3 дії Геннекена.

Білети в ціні від 4—1 раніш набувати в Союзнім Базарі, а в день вистави від 6. год. при касі театру. 636 1—2

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича.

ЛЬВІВ, саля Муз. Т-ва ім. Лисенка, вул. Шашкевича 5.

6.X. г. 8. веч. Ґейша.

7.X. г. 3·30 попол. Циганка Аза. Ціни знижені.

7.X. г. 8. веч. Ґейша, по раз другий.

Білети зараз набувати можна в Союзному Базарі, Руська 20.

На „Рідну Школу" зложили в золотих: Через Рев. Союз у Львові кооперативи: „Народний Дім" в Шершенівцях п. Тлусте 100; кооп. „Сила" в Голині з річного зиску 20; кооп. „Віра" в Красній з р. зиску 30 зол., на кооперативному святі в Зашкові к. Львова — збірка підчас польової Служби Божої 50; д-р Вол. Бабій, Львів 30. — Замість вінця на домовину бл. п. Омеляна Гундича в Осмолоді зложила Стефанія Савицька зі Львова 20 зол. — Всім Жертводавцям щира подяка від Головної Управи „Рідної Школи". 664 1—1

Вп. П. Василь Мудрий, відповідальний редактор „Діла" у Львові. Відносно замітки поміщеної в „Ділі" ч. 216. під наг. „Дирекція Товариства взаїмних обезпечень і Кооперативного Банку „Дністер", вимагаю на підставі артикулу 32 розпорядку Президента з дня 10. V. 1927. помістити в найблизшому числі Вашого часопису слідуюче спростування: 1. Неправдою є, що редакція „Громадського Голосу" кидала колинебудь на „Дністер" будьякі наклепи. Натомість правдою є, що всі відомости і замітки про діяльність Дирекції „Дністра", поміщувані в „Громадськім Голосі", є оперті на повній правді. Отже є правдою, а не наклепом, що Дирекція „Дністра" давала допомогові датки на „Дом поліціянта польскего", що вона примістила без жадного конкурсу в своїм підприємстві брата одного з директорів, що вона побирає від селян-довжників уділи до 26.87% з довжної суми, як це ствердив навіть Ревізійний Союз Українських Кооператив і через те вона йде в розріз з назвою „кооперативного" банку, що вона вальоризує не тільки позичкову суму, дійсно виплачену довжникові, але навіть ті уділи, які остають у касі „Дністра", а які якимсь чудом має віддавати довжник в ріжниці доляровій, що Дирекція „Дністра" скаржить селян до суду о вексеву суму зол. 3·44, а кошти позву рахує собі понад 16 золотих. Всі ці й інші замітки, поміщені в „Громадськім Голосі" відповідають правді і за них я беру повну відповідальність. — 2. Неправдою є, що ці замітки спричинені особистими мотивами. Натомість правдою є, що редакція „Громадського Голосу" не хотіла ніколи мати чести бути в будьяких особистих відносинах до директорів „Дністра" — ні в приятельських ні в ворожих. Дальше правдою є, що ці замітки були поміщені виключно з громадських інтересів добра загалу, а в тім також і самої інституції „Дністра". — 3. Неправдою є, що Дирекція посилала якінебудь спростування, але звичайні полєміки. — 4. Голою вигадкою є, що я укривався, натомість правдою є, що я наслідком тяжкої недуги був висланий Касою Хорих до санаторії і вернув щойно сьогодня. — **Степан Терлецький, відп. ред. „Гром. Голосу".** 1—1

КОНКУРС

Видавнича Спілка „Діло" у Львові Ринок ч. 10. оголошує конкурс на посаду службовика. Вимагане: укінчення високої, торговельної школи, знання німецької мови, писання на машині і вправне письмо, відповідне до ділових книг. Пожадана практика. Обізнані з друкарняними справами мають першенство. Блищі услівя будуть подані устно. Подання враз з залучниками у відписах і описом перебігу життя належить вносити до Видавничої Спілки „Діло" до дня 30. жовтня ц. р. Особисті зголошення і всякі інтервенції є виключені. Заусловлення наступить на підставі взаїмного порозуміння. 1—3

Подяка.

Високоповажаному Пану Д-рови Володимирови Білецькому, лікареві в Калуші складаю отсим щиру подяку за безінтересовне, повне посвяти та уміле виліченння моєї жінки з недуги ока.

Мирон Мосора,
заступник нотаря в Калуші.

663 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.